

Zagreb, 30. ožujka 2020.

Priopćenje o nastavku primjene stope protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala za Republiku Hrvatsku za drugo tromjesečje 2021.

Hrvatska narodna banka u skladu s člankom 123. Zakona o kreditnim institucijama ("Narodne novine", br. 159/2013., 19/2015., 102/2015., 15/2018. i 70/2019.) objavljuje da će se Odluka o stopi protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala ("Narodne novine", br. 9/2015.), kojom je određena stopa protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala od 0%, primjenjivati i u drugom tromjesečju 2021.

Odlukom o stopi protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala omogućena je upotreba instrumenta kojim se može djelovati u slučaju potrebe za jačanjem otpornosti bankarskog sektora i ublažavanjem prekomjerne kreditne aktivnosti, koja je često povezana s kumuliranjem sistemskih rizika, a riječ je o promjenjivom kapitalnom zahtjevu koji prije svega ovisi o razvoju sistemskih rizika cikličke prirode. Navedenom Odlukom određena je stopa protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala od 0% s datumom primjene od 1. siječnja 2016. Na osnovi nove analitičke ocjene evolucije sistemskih rizika cikličke prirode HNB objavljuje da se zadržava ista visina stope od 0%, koja će se primjenjivati u drugom tromjesečju 2021., odnosno od 1. travnja 2021. U skladu s člancima 119. i 123. Zakona o kreditnim institucijama objavljuju se i relevantne informacije.

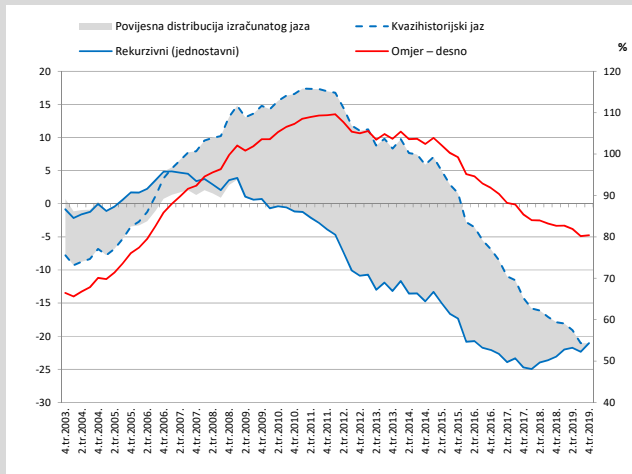
Standardizirani pokazatelj relativne zaduženosti¹ ostao je gotovo nepromijenjen u četvrtom tromjesečju 2019., pa je jaz zaduženosti izračunat na osnovi tog pokazatelja i nadalje negativan (Slika 1.a). S druge strane, specifični pokazatelj relativne zaduženosti odnosno omjera kredita domaćih kreditnih institucija nefinancijskom sektoru i tromjesečnog sezonski prilagođenog BDP-a blago je porastao, ali je jaz zaduženosti izračunat na osnovi tog pokazatelja (Slika 1.b) ostao u negativnom području. Među dodatnim pokazateljima cikličkih rizika, u 2019. (nakon relativno sporog oporavka tijekom prethodne dvije godine) znatno se ubrzao rast cijena stambenih nekretnina, koji je na godišnjoj razini na kraju trećeg tromjesečja 2019. iznosio 8%.

Međutim, daljnja dinamika cijena nekretnina, kreditne aktivnosti banaka, kao i ukupnih gospodarskih i financijskih kretanja uvelike će ovisiti o razvoju događaja povezanih s pandemijom koronavirusa, koji negativno utječu na globalno i domaće gospodarstvo. Sveukupno, trenutno ne postoje ciklički pritisci koji bi zahtijevali podizanje visine zaštitnoga protucikličkoga sloja kapitala, pa ona za drugo tromjesečje 2021. ostaje 0%.

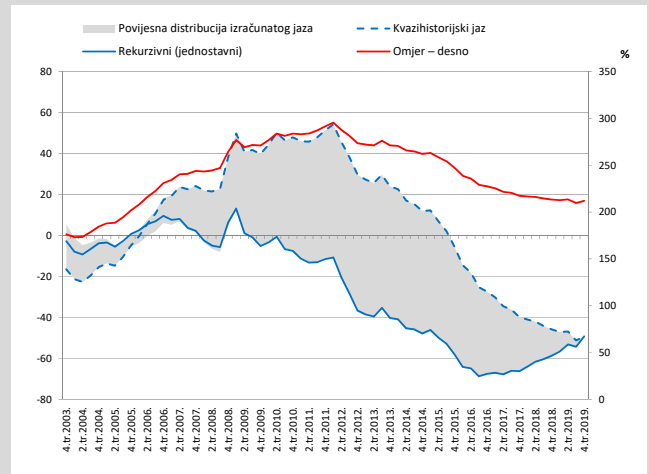
¹ Detaljna metodološka pojašnjenja vidi u Okviru 4. Financijski ciklus i kalibracija protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala, Financijska stabilnost, br. 13, srpanj 2014. [Financijska stabilnost – 13](#)

Slika 1. Pokazatelji relativne zaduženosti (omjer kredita i bruto domaćeg proizvoda) i kratkoročni jaz (relativno odstupanje omjera od njegova dugoročnog trenda)^a

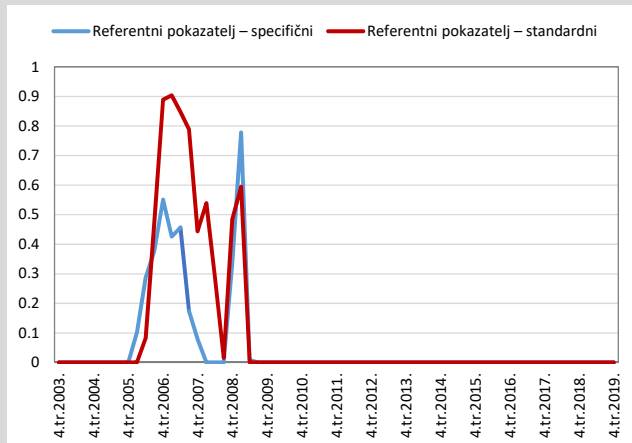
1.a Standardizirani pokazatelj

1.b Specifični pokazatelj

Slika 2. Referentni pokazatelj visine zaštitnog sloja

^a Izračuni svih relevantnih omjera (standardizirani je omjer ukupnih plasmana, tj. domaćih plasmana i inozemnog duga, te nominalnoga godišnjeg BDP-a, dok je specifični omjer kredita domaćih kreditnih institucija i tromjesečnog sezonski prilagođenog BDP-a) i kratkoročnog jaza napravljeni su na uzorku od 2000. godine. Kvizihistorijski jaz izračunava se na cijelom uzorku, a rekurzivni jaz na desnostranom pomičnom uzorku (raspoloživih podataka u svakom tromjesečju), pri čemu su posljednja opažanja uvijek ista za oba pokazatelja jaza. Povijesna distribucija izračunatog jaza jest područje između najmanje i najveće vrijednosti jaza izračunate pomicanjem uzorka udesno. Povijesne serije referentnih pokazatelja visine zaštitnog sloja prikazane su kao funkcija kratkoročnoga (rekurzivnog) jaza.

Izvori: DZS (izvorne serije nominalnog BDP-a, sezonski prilagođene u HNB-u); HNB (tablice D1, D5 i H15 za vremenske serije kredita); vremenske serije podložne su revidiranju i dostupne na internetskim stranicama HNB-a

HNB će u ulozi nadležnoga makrobonitetnog tijela nastaviti redovito pratiti razvoj mogućih neravnotežnih odnosa u financiranju potreba nefinancijskog sektora te na tromjesečnoj osnovi objavljivati stope protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala. Pritom će se oslanjati i na sve druge važne informacije i pokazatelje koji bi mogli upućivati na rizike prekomjernoga kreditiranja, kretanje cijena nekretnina, saldo tekućeg računa platne bilance, dinamiku kreditnih plasmana i monetarnih agregata i sl., odnosno sve što je dostupno u redovitim i ostalim publikacijama HNB-a ili na mrežnim stranicama HNB-a.